

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Varia alia Symbola. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

vocem turturis; satisfactio per putationem. Cornelius hic.

Flores apparuerunt in terra nostra. Cant. 2. 12. Serenitas conscientiae. Cant. 1. 15. *le-ctulus noster floridus.* Pœnitentia. Hugo Card. in Pf. 27.

Num. 4.

Arbor.

Facite fructum dignum pœnitentia. Matth. 3. 8. Arbor, est ipsa pœnitentia; radix, contritio cordis; rami, opera bona; folia, confessio integra; fructus, satisfactionis pœna. Hugo Card. hic.

Pœnitentia salutis est arbor: propterea, quod multos in peccatis mortuos resuscitat. S. Ephrem de pœnitentia.

Num. 5.

Vinum.

Potasti nos vino compunctionis. Pf. 59. 5. *Vinea facta est directio.* Il. 5. 1. Vinea Fidelis anima. Cant. 2. 13. *vineae florentes &c.* Hujus vineae est vinum pœnitentiae. Luc. 10. 34. *alligavit vulnera ejus fundens vinum.* S. Thom. Aqu. hic.

Gustavit aquam vinum factam. Joan. 2. 9. Fit miris, & oculis, modis quotidie mutatio in mentibus hominum; quæ præfertur mutationi aquæ in vinum, Sim. Cass. l. 5. c. 1. hic.

Num. 6.

Aves.

Sumet duos pullos columbarum. Levit. 12. 8. In columba enim habet gemitum pro cantu. S. Bonaventura l. 2. D. 2. Epiph.

Similis factus sum pellicano solitudinis. Pf. 101. 7. Homo pœnitens est pellicanus solitudinis: qui pœnitentiâ, sicut pellicanus sanguine, pullos, opera à serpente Inferni venenata, resuscitat. S. Vinc. Ferr. l. 5. de S. Dominico.

In lege erat statutum, ut divites mulieris purgandæ, in Sacrificio darent agnum; pauperes verò duas columbas immolarent. Per agnum vitæ innocentia; per turtures verò mercentium designatur pœnitentia. Quia ergo non possumus Deo offerre agnum innocentia, offeramus turtures pœnitentia. S. Honorius Augustod. l. in Purif. Mariæ.

Num. 7.

Numeri.

Principem super quinquaginta. Il. 3. 3. Quinquagesimus numerus semper refertur ad pœnitentiam; princepsque pœnitentium, & caput eorum, qui salvantur per pœnitentiam, Christus est. Unde & David in quinquagesimo numero Psalmum scribit pœnitentiæ. S. Hieron. l. 2. hic.

Discubuerunt in partes per centum, & quinquagenos. Marci. 6. 40. Oportebat enim eos, qui requieturi erant in Jesu cibariis, aut esse in ordine centum, qui numerus sacer est, ac Deo, propter unionem, consecratus; aut in

ordine quinquaginta; qui numerus continet remissionem, iusta mysterium Jubilæi. Origenes p. 2. hic.

Sede citò, scribe quinquaginta. Luc. 16. 6. Novimus, quod sedere humiliationem, citò festinationem, scribere firmitatem, quinquaginta pœnitentiâ, designet &c. S. Bernardus D. 10. Pent.

Num. 8.

Mors.

Dominus mortificat &c. 1. Reg. 2. 6. Occidimur quodammodo, cum definimus esse, quod fuimus: novò enim pietatis genere in uno, eodemque homine impius, & adulter, occiditur; ut misericors renascatur, & castus. Fornicator, & ebrius, extinguitur; ut continens, & sobrius, procreetur. Sic ergo mortificat Dominus, ut vivificare faciat. S. August. l. 17. c. 4. de Civit.

Veniat mors super illos. Pf. 54. 16. Hoc spiritualiter accipiendum est: quia more suo, emendationem magis, quam consumptionem, venire postulat inimicis. Mors enim dicitur vitæ finis: &, qui in meliorem partem convertitur; occasum prioris conversationis merito reperisse judicatur. Cassiodorus hic.

Pœnitentia, per quam homo moritur peccatis, assimilatur morti corporali. Mors, juxta Isidorum, septem utilitates inducit. *Prima:* potentiam tyrannorum absolvit: sic pœnitentia solvit potentiam dæmonum, quam habent super animam propter peccatum. *Secunda:* voluptatibus, & peccatis, finem imponit: sic pœnitentia per mortificationem. *Tertia:* mors est terminus omnis miseriæ: pœnitentiæ peccatum excludit, miseriæ causam. *Quarta:* mors est confirmatio gratiæ: pœnitentiæ, dum à culpa per firmum propositum præservat. *Quinta:* mors est acquisitio veniæ. *Sexta:* mors est reparatio innocentia: pœnitentia restituit merita; multi etiam ferventer pœnitentes æquiparant, vel superant, in merito, vel gratia, multos innocentes. *Septima:* mors est collativa æternæ felicitatis. Geminiani l. 6. c. 54.

§. II.

Varia alia Symbola.

Ex Veteri.

Viditque scalam. Gen. 28. 12. Scala, quam vidit erectam in cœlum, est pœnitentia; per quam ad cœlum ascendit. Huic scalæ Dominus innixus est: quia pœnitentes expectat, & vocat. Angeli ascendentes, & descendentes, sunt cogitationes pœnitentium; quæ ad pœnas Inferni descendunt; nunc ad paradisi gaudi ascendunt. Hugo Card. in Sap. c. 10. Quid per scalam significatur, quam vidit vir plenus gratiâ, Dormiens super petram, id est, super Christum; qui dicitur est petra, quasi firma, & solida, nili pœnitentiæ? Hujus gradus sunt contritio, confessio, & satisfactio. Hæc incipit in terra; sed perducit ad cœlum, imò ad ipsum Dominum, quem desuper vidit innixum. S. Bonaventura l. 5. de Adv.

Nequa-

Nequaquam Jacob appellabitur nomen tuum, sed Israel. Gen. 32. 28. Qui non solum Jacob, verum etiam Israël, veraciter dici, vel esse, vult; similiter in fortitudine sua, id est, in fide sua, dirigitur cum Christo, magno consilii Angelo; & invalescat ad Angelum hunc: videlicet & agendo pœnitentiam, & faciendo dignum pœnitentiæ fructum. Nam quod ait: *& confortatus est, subjungens flevit, & rogavit eum;* Of. 12. 4. rectè dicas de fortitudine pœnitentium: quia revera fortes sunt, flendo instant, & rogando perseveranter remissionem peccatorum; juxta illud: *a diebus Joannis regnum celorum vim patitur.* In Bethel lustratus est, quod interpretatur *domus Dei.* S. Rupertus l. 5. in Of. c. 12. 1.

Die tertiò, quando gravissimus vulnèrum dolor est. Gen. 34. 25. Sic se habet dæmon in circumcissione pœnitentiæ; quæ tribus constat diebus: primus est contritio, secundus oris confessio, tertius satisfactio. Et hoc tertiò die plus nos hostis aggreditur. Diez conc. 4. in festo Corp. Chr.

Non sine mysteriò undecim velis cilicinis tabernaculum desuper operitur. Ex. 26. 7. quò reum esse ostendat totum Mundum Deo ac sub pœnitentia degere. S. Prosper Aqu. de promiss. &c. p. 2. c. 2.

Facies & labrum aneum &c. Ex. 30. 18. Quod potest exponi de pœnitentia; quæ dicitur mare, pro amaritudine contritionis, labrum pro confessione. Dicitur etiam *aneum* pro constantia, & fortitudine, in labore satisfactiois. Illud labrum ponitur inter tabernaculum, & altare. Altare est Ecclesia militans; in qua nos debemus offerre Deo prius lotos per pœnitentiam. Rom. 12. 1. *obsecro vos &c.* Tabernaculum est vita æterna, sive cœlestis patria: quod nequaquam transferri poterit, ut dicitur If. 33. 20. Qui ergo à militante Ecclesia voluit ire ad triumphantem; oportet, quòd per mediam transeat pœnitentiam: hæc enim est via. Aqua ponitur in labro; quando pœnitentia fit cum lacrymis, vel cum gratia. Tunc Aaron, & filii, debent lavare in eo manus, & pedes. Ex. 30. 19. id est, peccata operis, & affectionis, per pœnitentiam diluere; maxime quando ingressuri sunt tabernaculū testimoni. Ità & nos oblaturi, & reddituri Deo animas nostras in morte, tanquam thymiama redolens suave, debemus prius animam à peccatis omnibus abluere. Hugo. Card. in c. 5. Joan.

Vesper finis est diei, & initium noctis: sic & pœnitentia finis est vanæ lætitiæ, & principium tristitiæ salutaris. Vid. Beda in cap. 15. Levit.

Dies primitivorum, quando offeretis novæ fruges &c. Num. 28. 26. Dies primitivorum, status pœnitentium est, qui primitias bonæ vitæ offerunt: novæ enim fruges, novæ virtutes sunt. S. Bonaventura l. 1. in Vigil. Nat. D.

Sicut transitus prior Hebræorum, quò, Duce Moyse, transferunt mare rubrum, Jos. 4. 24. 25. representat Baptisum; sic posterior, quò, Duce Josue, transferunt Jordanem, figurat

Polyantbea Sacra. Tom. II.

rat, pœnitentiam. Et sicut Hebræi, post transitum Jordanis, celebrarunt Pascha; sic post pœnitentiam sumitur Eucharistia. Præterea *Jordanis* idem est, quòd *fluvius iudicii.* Talis est pœnitentia; in qua pœnitens est accusator sui; & Sacerdos iudex. Sicut *Jordanis conversus est retrorsum;* sic pœnitens vitam commutat. Sicut Hebræi transitò Jodane cum Chananæis assidue bella gesserunt, donec, iis expulsi, terram possederunt; sic & nos, post mutationem vitæ, assidue cum vitis consigramus oportet. Cornelius hic.

Est pœnitentia una munitissima civitatum, quas Dominus Moyse mandavit segregari in salutem fugitivorum. Num. 35. 11. Deut. 19. 2. Jos. 20. 2. 21. S. Laurent. Just. lib. 4. de casto com. c. 7.

Novacula non ascendet super caput ejus. 1. Reg. 1. 11. De ipso Domino intellige: ipse enim solus, quia sine peccato vixit in carne, omnes dies vitæ suæ Domino datas, nil in se omnino, quòd pœnitendo refecaret, invenit. Ven. Beda hic.

Veni scissâ veste &c. 1. Reg. 4. 12. Scindebant vestes, quando Deum per pœnitentiam ad misericordiam flectere nitentur. Ut Jos. 7. 6. Achab 3. Reg. 21. 27. Josias 4. Reg. 22. 11. Mardocheus Esth. 4. 1. Joel 2. 13. *scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.* Mendoza hic.

David ascendebat olivum olivarum sed & omnis populus &c. 2. Reg. 15. 30. Via olivæ pœnitentia est: per pœnitentiam enim venit ad misericordiam. Per hanc viam incedere debent, qui volunt sequi David, id est, Christum. Oliva exterius in cortice amaritudinem habet; sed intus in fructu habet dulcedinem: sic pœnitentia amara est; sed fructus ejus dulcis. Hugo Card. hic.

Eccè currus igneus. 4. Reg. 2. 11. Currus igneus Eliæ pœnitentiam significat: quæ debet esse ignea per amorem; cujus sunt quatuor rotæ, contritio, satisfactio, confessio, restitutio. S. Bonaventura l. 2. D. 4. Adv.

Lavit in Jordane septies, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli. 4. Reg. 5. 14. ut significaret, eos, qui scelera abjiciunt, in puerorum vigorem renovandos. Mendoza in 1. Reg. 13. 1. Annot. 13. Sect. 1.

Fel valet ad unguendos oculos. Tob. 6. 9. Cœcitas animæ humanæ curatur felle, id est, amaritudine pœnitentiæ: nullum enim tam grave peccatum est, quòd non cordis amaritudine abstergatur; & quòd non fletibus deleatur. S. Bonaventura serm. 41. D. Quinquag. Inter cœtera, quæ animam illuminant, est amaritudo pœnitentiæ. S. Thom. Aqu. D. Quinq.

Job interpretatur dolor, sive ululans; & signat pœnitentiam dolentem de peccatis suis. S. Bonaventura serm. 7. D. infra Oct. Nat. D.

Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui &c. Job. 6. 2. Peccata trahunt ad Infernum; sed calamitas pœnitentiæ præponderans elevat ad cœlum. Hugo Card. in c. 4. Gen.

Mmm

Car-

Carbones succensi sunt ab eo. Psal. 17. 9. Peccatores dicit, qui velut carbones mortui in Mundi istius cœcitate tenebantur; sed iterum pœnitentiâ inflammante reviviscunt; & ex mortuis prunis vivi incipiunt esse carbones. Cassiodorus hic. Lem. *Afflante micamus.* Picinelli.

Vox Domini super aquas. Ps. 28. 3. Baptismus. *Vox Domini in virtute:* Confirmatio. *Vox Domini in magnificentia:* Eucharistia. *Vox Domini confringentis cedros.* Pœnitentia. &c. S. Vinc. Ferr. l. 1. Dom. Oculi.

Confitebor tibi in cithara. Ps. 42. 4. id est, sic faciam pœnitentiam, ut tu Deos glorificeris in operibus meis. Cithara enim significat pœnitentiam: quia sicut cithara extendit chordas; sic & pœnitentia debet extendere omnia membra hominis pletrô præceptorum; ut singula membra castigentur, Hugo Card. hic.

Inscriptio Ps. 95. *Quando domus adificabitur post Captivitatem. Cantate Domino canticum novum.* Ps. 95. S. Hieron. felix pœnitentia! licet rueris; tamen, si egeris pœnitentiam, nova domus Dei diceris. Nova domus novum meretur canticum. Arcones in II. 1. 18.

Fustorum semita, &c. Prov. 4. 18. Aurora vapores resolvens ex iis rorem omnibus optatum producit: unde dicitur aurora, quasi aurora rorans, vel quasi aurea hora. Sic pœnitentia, quâ peccator fit justus, adducit ei rorem doloris, & lacrymarum, fœcunditatem bonorum operum. S. Gregor, in Cant. 6. Ecclesia in incipientibus est aurora: quia è tenebris peccatorum luce sanctæ operationis splendere incipiunt. Cornelius hic.

Oritur sol. Ecclæ 1. 4. in Baptismo, & occidit per peccatum: & ad locum suum revertitur per pœnitentiam. Hugo Card. hic.

Ad locum, unde exeunt flumina, revertuntur, ut iterum fluant. Ecclæ 1. 7. Qui è virtute in vitium, atque malitiam, decidunt; torrentium, ac fluminum, more ex alto quodam loco in præceptis, concavumque, ac terrefre, delabuntur. Possunt tamen, & cum ad ipsum jam vitium pervenerint, resipiscere, ad pœnitentiam redeunt; & per conversionem iterum reverti in viam, quæ perducit ad paradisum, unde homo primus erectus fuit. Olympiodorus hic.

Tempus plangendi. Ecclæ 3. 4. Est tempus pœnitentium, peccata per petra plangentium. S. Bonaventura in Ps. 118.

Adolescentule dilexerunt te. Cant. 1. 2. Adolescentulas dicit animas, quæ in Christo renata, sordes veteris, hominis abjecerunt. V. Beda l. 2. hic.

Capilli tui sicut greges caprarum. Cant. 4. 1. Quia capilli imperfectissimæ sunt corporis partes, aptè representant peccatores pœnitentes; quos Ecclesia non rejicit. Et assimilantur gregibus caprarum; quæ etiam sunt Symbolum peccatorum. de Ponte hic l. 7. Exh. 2. §. 1.

Pro arc afferam aurum &c. II. 60. 17. In instauratione spiritualis Jerusalem ligna vertentur in as, & lapides mutantur in ferrum: id est, bruti quondam, & insensibiles, homines, in eas materias mutantur; quæ utilitatem aliquam præbeant civitati. Ipsumque as, & ferrum, per augmenta virtutum, in aurum, argentumque, mutantur: ut nequaquam utilitatis speciem, sed pretium quoque habeant, & decorem. S. Hieron. hic.

Tonde tuam capillum Jerem. 7. 29. Cur sanctimoniales tondentur? quia altumunt pœnitentiæ lamentum, Religionem intrantes. S. Thom. Aqu. in 1. Cor. 11. Lect. 2.

Omnem, super quem videritis Thau, ne occidatis. Ezech. 9. 6. Thau est ultima in alphabeto, & formam crucis habet; unde significat finalem pœnitentiam, quæ solvat. Hugo Card. in c. 13. Marci.

Ex Novo.

Noli timere, accipere Mariam conjugem tuam. Matth. 1. 20. id est, amaritudinem pœnitentiæ. Accipienda enim est pœnitentia in uxorem: quia pulchra, quia dives, quia nobilis: soror enim Regis cœlorum est. Hugo Card. hic.

Invenerunt puerum cum Maria. id est, amaritudine pœnitentiæ. Matth. 2. 11. Hugo Card. hic.

Aurum, thus, & myrrham. Matth. 2. 11. Aurum offerunt Doctores, sapientiam; thus Martyres, & Confessores; myrrham pœnitentes peccatores. Euseb. Emis. in Epiph. D.

Per aliam viam reversi sunt. Matth. 2. 12. Auth. Imp. qui à diabolo venit ad Deum, nunquam debet per illam viam ambulare; per quam venit ad diabolum. Venisti per viam fornicationis, ambula de cætero per viam castitatis &c. S. Gregor. hom. 10. qui à paradisi gaudiis per delectamenta discessimus, ad hæc per lamenta revoemur. Cornelius hic.

Ad Joannem, ut baptizaretur ab illo. Matth. 3. 13. JESUS nullâ indigens pœnitentiâ, quia absque peccato omni erat; sicut suscepit carnem similem carni peccati, ita suscepit baptismum similem baptismo pœnitentium; fecit professionem similem professioni pœnitentium. Cajetanus hic.

Ascendente eo in naviculam. Matth. 8. 23. Hæc navicula est pœnitentia, propter officium transfretandi. Navicula dicitur: quia pœnitentia nostra modica est respectu peccatorum, quæ facimus; & poenarum, quas meruimus; & præmiorum, quæ expectamus. S. Vinc. Ferr. l. D. 3. Epiph.

Cum appropinquassent Jerusalem &c. Matth. 21. 1. Via Christi in ingressu Jerusalem. 1. manè recessit de Bethania; à qua recedimus, quodocumque præcepta Dei violamus. 2. venit Bethphage, quæ interpretatur domus oris. Ecce confessio, postquam recessisti de Bethania: Bethphage erat villa Sacerdotum. 3. Ascendit in montem Oliveti: ecce operis satisfactio. 4. descendit in vallem Josaphat, quæ interpretatur Domini iudicium: ecce debitorum remissio. 5. venit in Jerusalem, quæ interpre-

interpretatur *pacifica*: ecce hic injuriarum remissio. Id. f. 3. D. Palm.

Orate, ut non fiat fuga vestra in hyeme. Math. 24. 20. Hyems est status culpæ; ver est status pœnitentiæ. Cant. 2. 11. *hyems transiit.* Estas status perfectæ justitiæ: Autumnus mortis. Tunc enim colligit homo, quæ seminavit. Hugo Card. in c. 35. Gen.

Scitis, quia post biduum Pascha fiet. Matth. 26. 2. Christus in Passione sua typum gerit peccatoris, & pœnitentis. Hugo Card. hic.

In syndone munda. Matth. 27. 59. Jesum involvit, qui purâ mente eum suscipit. Linteum lavatur, torquetur, siccatur. Jer. 4. 14. *Sava è militia cor tuum.* Per opera pœnitentiæ debes torqueri; per fervorem divini amoris à carnalium desideriorum humore desiccari. S. Bernardinus t. 2. f. 57.

Quidam ex eis de longe venerunt. Marci 8. 3. De longe ad Christum veniunt; qui ex peccato mortifero per pœnitentiã iter veniunt. Est enim peccatum regio illa longinqua, in quam prodigus, patrem deserens, proficiscitur. Luc. 15. 13. S. Gregor. hom. 21. in Ezech. quanto quisque plus in pravo opere erravit, tanto ab omnipotente Domino longius recessit. Idem, qui de longe veniunt, in via deficiunt: quia Divini verbi lectione, & meditatione, se non pascunt. Pœnitentiã quidem agunt; postea verò nihil de æternis flammis, nihil de perpetuis cœli gaudiis, nihil de Christi Passione, morte, Judicio, cogitant. Barrius t. 2. l. 10. c. 18. hic.

Tollat crucem suam. Marci 8. 34. Crux pœnitentiæ, ad instar crucis Christi, habet quatuor brachia, id est, quatuor opera pœnitentiæ. Brachium inferius, quod figitur in terra, significat cordis contritionem; quæ est secreta intus in corde. Brachium superius est emendandi propositum, juxta voluntatem Dei vivendo; aliè ad Deum respiciendo. Dextrum significat confessionem oris, Sinistrum injunctæ pœnitentiæ observationem. S. Vinc. Ferr. f. 1. D. 2. post Oct. Epiph.

Offerebant ei parvulos. Marci 10. 13. Parvuli sunt pœnitentes, qui, more parvulorum, sæpe plorant. S. Bonaventura f. 1. D. 18. Pent.

Multi in navitate ejus gaudebunt. Luc. 1. 14. Tunc nascitur Joannes, cum peccator pœnitentiã agit. *Gaudium erit in celo super uno peccatore pœnitentiã agente.* Luc. 15. 10. Hugo Card. in Luc. hic.

Consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer. Luc. 2. 21. Toties circumcitur homo, quoties post peccatum ad pœnitentiã redit. Euseb. Emis. in Circum. D.

Post triduum invenerunt illum. Luc. 2. 46. Post triduum pœnitentiæ, id est, contritionem, confessionem, satisfactionem, invenitur Jesus. Hugo Card. hic.

Vidit duas naves. Luc. 5. 2. Duæ naves, sunt duæ viæ eundi ad Deum, scilicet innocentia, & pœnitentia. Et qui non fuerit ingressus in unam istarum, peribit in mari. Hugo Card. hic.

Nemo mittens manum suam ad aratrum. Luc. 9. 62. Aratrum est pœnitentia: quia, sicut aratrum frangit terram ad fructificandum; sic

Polyanth. Sacr. Tom. II.

pœnitentia colit terram corporis; ut faciat fructus spirituales. Non respicere retro, potest intelligi dupliciter: scilicet redire ad officium, quod includit, vel inducit peccatum; vel ad officium, quod includit, vel inducit peccatum; vel ad officium, quod fieri potest sine peccato. S. Vincent. Ferr. f. 4. Pasch.

Cum invenerit eam (ovem) Luc. 15. 5. Perditur rationalis ovis, cum à Divinis præceptis longius separatur: invenitur autem, cum per pœnitentiã respiscit, & in illis reponitur. Euthymius Zigabonus hic. Quilibet peccator agens pœnitentiã, est ovis centesima; quæ post multos errores humeris pii Pastoris reportata est ad ovile. Hæc est drachma perditâ, sed inventa: hic est filius prodigus: hic est Lazarus ulceribus plenus: hic est Lazarus quatruiduanus: hæc est focrus Petri febricitans: hæc est mulier peccatrix: hæc sanguinaria: hic est servus Centurionis: hic est publicanus: hic est pullus asinæ. Hugo Card. in c. 10. Levit.

Si perdidit drachmam unam, nonne accendit lucernam? Luc. 15. 8. Drachmam Evangelicam, quam acceperas, & quæ dives effectus fueras, ignaviã tuã perdidisti. Pœnitentiã lucernam accende; inclina te diligenter. S. Greg. Nyss. or. in eos, qui acerbius alios judicant.

Est autem Jerosolymis probatica piscina. Joan. 5. 2. Piscina est pœnitentia, quæ lavamur à sordibus peccatorum. Angelus autem est Doctor, qui movet aquam, dum movet à compunctionem, vel ad lacrymarum gratiam. S. Bonaventura f. 2. D. 4. Pent.

Vidit (Petrus) cælum apertum Erc. Act. 10. 11. Quæ visio pœnitentiã signat, & mortificationem: quæ, si perfectæ sint, homini aperiunt cælum, eumque à pœnis Purgatorii liberant. Linteum ex lino conficitur: hoc autem aquis mergi, tundi, decorticari, & torqueri, debet; ut linteo conficiendo aptetur. In eum modum multis tribulationibus probari necesse est, ut pœnitentiã perfectæ meritum, atque peccatorum expiationem, assequamur. Per bestias illas peccata designantur; quæ nos in belluas convertunt: in quadrupedia concupiscentia carnis; in serpentiã, terram comedentiã, concupiscentia oculorum; in volatiliã verò superbia vita, animas transformat. Illas bestias occidere jubetur Petrus, & post eum Sacerdos, potestate sibi traditã: quæ cunctis cælum claudunt, & aperiunt. Nec occidunt illas belluas tantum, & monstra peccatorum; sed & ea comedunt. Os. 4. 8. *peccata populi mei comedent.* Solum pilces decrant: quia ad Sacrificia non adhibentur, nec maculantur: quia muti, & elingues, procul ab eo mysterio arcentur. Doultreman de am. l. 4. c. 3. Sect. 8.

Petrus dormiens. Act. 12. 6. Signat peccatorem in carcere peccati dormientem *inter duos milites*, scilicet Angelum bonum, & malum. Una catena, est longa consuetudo; secunda, mala societas. Primum opus illuminatio; secundum percussio, id est, compunctio; Tertium erectio Petri; id est, propositum; quartum *cecidit catena*, confessio; quintum *præcinctio*, restitutio; sextum, *calceæ te*, injuriarum

Mmm a

juriarum

juriarum remissio; septimum, *circumda tibi vestimentum*, hoc est, honesta conversatio. S. Vinc. Ferr. f. de S. Petro ad Vinc.

Vincenti dabo edere de ligno vite. Apoc. 2. 7. Rupertus: vincere, est poenitentiam agere; qua illi Episcopo suasa: per poenitentiam enim vincit homo hostes suos, seipsum, carnem omni hoste crudeliorem. Sylveira hic.

Qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis. Apoc. 3. 5. Anselmus, Beda, Haymo &c. victores intelligunt poenitentes; qui à culpis resurgunt. Ramirez in ep. 5. hic.

Collyrio inunge oculos. Apoc. 3. 18. Collyrio poenitentia inunge oculos tuos, ut intellectus purgetur ab errore, vel ignorantia. Albertus M. apud Sylveira hic. Collyrium est amaritudo poenitentia qua per compunctionem clarificat sensus cordis; sicut collyrium per effusionem lacrymarum oculos carnis. Richard. à S. Vict. l. 1. hic.

Ex Patribus, & aliis.

Eam tu peccator ita invade, ita amplectare, ut naufragus alicujus tabula fidem. Hæc te peccatorum fluctibus merum prolevabit, & in portum divinæ clementiæ protelabit. Tertull. l. de poenit.

Myrrha, & aloë, propter suam amaritudinem, significant poenitentiam; per quam aliquis in seipso Christum conservat absque corruptione peccati. S. Angul. l. 3. de doctr. Chr. c. 2.

Avertere, avertere ab Occidente convertere; ad Orientem. Occidunt ibi peccata, oritur inde justitia; in occidente vetus, in Oriente novus: in occidente Saulus, in oriente Paulus. S. Angul. l. 14. inter 50.

In faciem cadere, est in hac vita suas unumquemque culpas agnoscere, easdemque poenitendo deslere. Retrò verò, quò non videtur, cadere, est ex hac vita repente decidere, & ad quæ supplicia ducatur, ignorare. S. Isidorus c. 31. in Gen.

Merito tamen Sacramentum quòque poenitentia dici potest balneum lacteum. S. Gregor. in c. 5. Cant.

Operam demus, ut in poenitentia præsidio consistamus, fugamusque lac è sanctis ejus uberibus; quibus humanas destruxerat infirmitates. B. Ilaías Abb. or. 25.

Poenitentia est sicut aqua calida contra canes; & maximè quantum ad contritionem: sicut enim cum aqua calida ejicitur canis de coquina; sic cum aqua lacrymarum ejicitur diabolus, & peccatum, de anima. &c. S. Bonavent. diat. Sal. 2. c. 1. Vide ibidem plura.

Sicut puer rumpit vestem veterem, ut citius habeat novam: sic bonus poenitens lacerat faccum carnis; ut citius animæ suæ acquirat stolum felicitatis æternæ Pl. 29. 12. *concidisti faccum meum, & circumdædisti me lætitiâ*. Id. ib.

Dolor Christi in cruce pendens significat contritionem, quam debemus habere de peccatis in morte, inclinando caput in confessione. S. Vinc. Ferr. f. de exalt. S. Cruc.

Mare significat poenitentiam: quia sic dicitur, quasi amarum. Contritio, propositum,

confessio, satisfactio, amara sunt. Id. f. 1. D. 4. Quadr.

Boni faciunt hic vigiliam in lectu poenitentia; & ideo perveniunt ad festum jucunditatis æternæ. S. Bernardinus f. de cont. Mundi.

Poenitentia similis mari. 1. quia mare est nausea, & vomitus ciborum provocativum: sic poenitentia generat peccati abominationem: nam quod prius peccatori videbatur pretiosum, & delectabile, videtur poenitenti ignominiosum, abominabile. 2. mare sordes rejicit, & se purgat; cadavera non tolerat: sic poenitentis confessio, mare dura, & pretiosa, generat; licet sit liquidum: ut patet in gemmis, & lapidibus. Sic poenitens, licet mollis, & liquidus in lacrymis; tamen durissima tolerat in Satisfactione. 4. mare non transgreditur litus; nec poenitens præcepta. Geminiani l. 1. c. 60.

Cereus in inverfo candelabro deficiens. *Veritas & vivet*. Bovius.

§. III.

Poenitentiam quanto opere Deus, & Christus, expetat.

Ex Veteri.

Fas tibi aram. Gen. 6. 14. Volebat illos, qui tam graviter peccaverant, fabricatione Arce admoneri, ut secum cogitarent, quæ fecissent; respiciendoque indignationem non experirentur, S. Chrylost. hom. 24. in Gen. Centrum annis fabricata Arca: ut homines aspectu longò illius Arce, ad talem usum deputata, magis timerent; & à suis peccatis, per aspectum Arce, & ad prædicationem ipsius Noë, resisterent. S. Thom. Aqu. in c. 7. Gen.

O si quis mihi daret potum aquæ &c. 2. Reg. 23. 15. Sitio, ait, aquam Bethlehem! & continuo tres eorum irrumpunt per medios hostes, eique potum desideratum deferunt. Modò sitit David noster conversionem nostram: irrumpamus per medios hostes, omnes vincamus difficultates; ut ei pareamus. In hoc, ait Eliezer Gen. 24. 14. agnoscam, quæ sit futura sponsa Isaac? cui petiero potum, & illa libenter dederit. In hoc agnoices, o anima; an futura sis sponsa Christi, si potum petenti tibi libenter das. Osorius ser. 6. D. 3. Quadr.

Extendi manum meam. Prov. 1. 24. Manus extendere, est pacisci, & reconciliari, volentis. q. d. Deus: ego injudicium, mihi à vobis illatarum, oblitus, prior extendi dexteram, invitans vos ad reconciliationem meam; ut quo vos vicissim, in signum renovati fœderis, dexteram vestram meæ consecraretis. At vos me, extendentem manum, respiciatis; vestram extraxistis. Cornelius hic.

Surge amica mea &c. Cant. 2. 19. Surge à delicto, & veni in fiduciam; surge à peccato, & veni ad poenitentiam; surge ab infidelitate, & veni in fide. Id. ib. hic.

Ostende mihi faciem tuam. Cant. 2. 14. id est, converte ad me faciem tuam, quam à me averfam habes: averte illam à terrenis rebus, quas plus, quam me, amabas; ut deinceps tu me respicias, & ego te, de Ponte hic Exh. 26 §. 2.

Aperi